

Jan Strączyński

JOB+FIRST

JAK TO DZIAŁA?

KOMPENDIUM

JOB FIRST – JAK TO DZIAŁA? KOMPENDIUM

Wydanie I (elektroniczne)

Autor:

Jan Strączyński

Projekt okładki, redakcja i skład:

Adam Mateusz Brożyński

Ilustracje:

pixabay.com

 CC BY-NC-SA 4.0

2023 by Jan Strączyński

e-ISBN 978-83-962348-1-0

Wydawnictwo Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy „Agape”

ul. Piłsudskiego 41/43

42-202 Częstochowa

<https://agape-czestochowa.org>

Spis treści

Wprowadzenie.....	5
Cele i adresaci.....	6
Procedura wdrażania.....	8
Krok 1: Diagnoza.....	8
Krok 2: Matryca.....	9
Krok 3: Dystrybucja.....	10
Krok 4: Realizacja.....	10
Krok 5: Wsparcie.....	11
Badania nad Job First.....	12
Pierwsze badania jakościowe (2019).....	12
Badanie efektywności metody (2023).....	13
Zalety i wyzwania.....	15
Wyzwania.....	17
Opinie na temat Job First.....	18
Bibliografia.....	21

Wprowadzenie

Job First to opracowana w Częstochowie innowacyjna metoda pracy z osobami doświadczającymi bezdomności pozaschroniskowej. Jej głównym celem jest motywowanie osób w kryzysie bezdomności ulicznej do opuszczenia przestrzeni niemieszkalnej, w której przebywają poprzez odpowiedź na oferty zatrudnienia znalezione i dostarczone przez streetworkerów.

Niniejsza publikacja jest zaproszeniem do współtworzenia metody Job First, która ze względu na swoją krótką historię wciąż potrzebuje weryfikacji i badania procesu wdrażania.

Utworzyliśmy w sieci przestrzeń, w której możecie podzielić się swoimi doświadczeniami z zastosowania Job First

w Waszym mieście. Jest ona dostępna pod adresem:
<https://agape-czestochowa.org/link/jobfirst>

Zapisywane tam przez Państwa przemyślenia ukażą się w wersji drukowanej, której publikacja planowana jest na drugą połowę 2024 roku.

Autor pragnie serdecznie podziękować za pomoc i wsparcie w powstaniu niniejszej publikacji: Kazimierzowi Słobodzianowi, Prezesowi SWP Agape, Aleksandrze i Pawłowi Walaszczykom, Marice Oracz, Dominikowi Nienartowiczowi oraz wszystkim, dzięki którym Job First funkcjonuje w praktyce.

Cele i adresaci

Głównym celem Job First jest motywowanie osób doświadczających bezdomności pozaschroniskowej do zmiany bieżącej sytuacji życiowej oraz do opuszczenia przestrzeni niemieszkalnej, w której przebywają.

Cele szczegółowe to:

- zwiększenie zatrudnienia i skali jego utrzymania w grupie osób w sytuacji bezdomności ulicznej i osób przebywających w ogrzewalni,
- redukcja szkód poprzez zminimalizowanie negatywnych skutków przebywania w miejscach niemieszkalnych,
- poprawa dobrostanu psychofizycznego osób doświadczających bezdomności pozaschroniskowej,
- zaspokojenie podstawowej potrzeby zatrudnienia oraz poczucia samostanowienia, potrzeby przynależności i akceptacji
- integracja ze społeczeństwem.

Adresatami metody Job First są osoby doświadczające bezdomności pozaschroniskowej wyszczególnione w typologii Ethos w kategoriach 1.1 (bez dachu nad głową: kanały, dworce, parki, zsypy, śmietniki, klatki schodowe itp.) oraz 11.1, 11.2 i 11.3 (zamieszkujące w nietrwałych, niekonwencjonalnych konstrukcjach: altanki, mobilne domy, baraki, kontenery). Ponadto należy uwzględnić również obszary dzien-

nej aktywności osób w kryzysie bezdomności, tj.: markety, centra handlowe – galerie, sklepy, złomowiska, lotniska, dworce, metro, centra miast – skupiska ludzi, parkingi, przystanki i wiaty autobusowe, plaże.

Ogrzewalnia będąca miejscem zapewniającym pomoc jedynie w postaci interwencyjnego pobytu (w warunkach zapobiegających wychłodzeniu organizmu i zapewniających bezpieczeństwo) również stanowi teren działania streetworkerów posługujących się metodą Job First.

Klasyczny przykład dynamiki JF

Piotr: pierwszy dzień

- Znalezienie oferty i ustalenie planu działania.
- Nocleg w ogrzewalni.
- Bilet i praca z zakwaterowaniem.
- Podjęcie pracy potwierdzone.

Procedura wdrażania

Krok 1: Diagnoza

Diagnoza potrzeb badanie doświadczenia zawodowego adresatów oraz przygotowanie ogłoszeń.

Pierwszy krok w procedurze wdrażania metody Job First zakłada przeprowadzenie wstępnego badania doświadczenia zawodowego klientów. W trakcie codziennych rozmów z osobami w kryzysie bezdomności pozaschroniskowej streetworkerzy dopytują o wykonywaną ostatnio pracę i o zawodową ścieżkę życiową.

Oprócz badania doświadczenia zawodowego osób w sytuacji bezdomności, streetworkerzy przyglądają się dostępnym serwisom internetowym oraz lokalnej prasie, w której można odnaleźć aktualne ogłoszenia dotyczące zatrudnienia (można wspomnieć choćby o portalu olx.pl, czy pracuj.pl. W Częstochowie, popularną prasą ogłoszeniową jest „Pośrednik”, który posiada również wydanie internetowe).

W kręgu zainteresowania streetworkerów wykorzystujących metodę Job First powinny znaleźć się również ogłoszenia dotyczące zakwaterowania z kwotą czynszu odpowiadającą możliwościom finansowym osób w kryzysie bezdomności, jak również ogłoszenia zatrudnienia z zakwaterowaniem.

Krok 2: Matryca

Sporządzenie matrycy naniesienie na nią ogłoszeń i przygotowanie telefonu.

Ogłoszenia dotyczące pracy selekcjonowane są zgodnie z preferencjami klientów, ustalonymi w kroku 1. Dodatkowo streetworkerzy przeszukują ogłoszenia pod kątem zatrudnienia niewymagającego kwalifikacji (najczęściej proste prace fizyczne).

Matryca, do której streetworkerzy wklejają ogłoszenia, może wyglądać w następujący sposób:

Ogłoszenia – 15.09.2023 r.

Kawalerkę 29 m2, Trzech Wieszczy, cena 400 zł + media, czynsz. Tel. 889...	Pokój, w szeregowców, kompletne wyposażone cena 400 zł. Tel. 731...	Pokój cena 600 zł Tel. 531...
Pokój, Konopiska cena 650 zł+media Tel. 502...	Pokój, Stradom cena 500 zł Tel. 502...	Brukarza i pomocnika brukarza Tel. 570...

Wygodną formą podawczą ogłoszeń jest wycięcie kwadratowych kartoników, które można zostawić adresatowi, aby ten zadzwonił do pracodawcy w najdogodniejszym dla siebie momencie. Streetworkerzy przygotowują również telefon, dzięki któremu osoby w kryzysie bezdomności będą mogły kontaktować się z potencjalnymi pracodawcami. Aparat powinien mieć strukturę ułatwiającą dezynfekcję.

Krok 3: Dystrybucja

Dostarczenie ogłoszeń do adresatów.

Kolejnym krokiem jest dystrybucja przygotowanych wcześniej ogłoszeń do Niemieszkalnych środowisk przebywania osób w kryzysie bezdomności. Osoby w kryzysie bezdomności kontaktują się z potencjalnym pracodawcą we własnym zakresie lub za pomocą telefonu wchodzącego w skład wyposażenia streetworkerów. Korzystnym dla streetworkerów jest również posiadanie telefonu/tabletu, za pomocą którego można byłoby poszukiwać dodatkowych ogłoszeń, na podstawie wiedzy uzyskanej w momencie kontaktu z osobą w kryzysie bezdomności. Ważne jest, aby streetworkerzy nie kontaktowali się z pracodawcą w imieniu osób w kryzysie bezdomności. Mogą za to pomóc w sporządzaniu notatek dotyczących szczegółów rozmowy telefonicznej: adresu, godziny spotkania, narzędzi potrzebnych do podjęcia pracy itd.

Po kilkukrotnych próbach
znalezienia zatrudnienia,
Iza sama stwierdza,
że zanim podejmie pracę
potrzebuje przejść detoksykację,
czego udaje się dokonać.

Krok 4: Realizacja

Towarzyszenie adresatom metody w realizacji planu tworzonego na podstawie motywacji do podjęcia zatrudnienia.

Realna oferta zatrudnienia może motywować do podjęcia szeregu dodatkowych czynności przygotowujących do rozmowy kwalifikacyjnej i podjęcia pracy. Mogą to być czynności zaspokajające podstawowe potrzeby, takie jak: odświeżanie, kąpiel, zmiana odzieży, uzyskanie odzieży roboczej itp. Potrzeby te mogą też przybrać formę bardziej złożoną: poszukiwanie schronienia, podjęcie leczenia, czy nawet podjęcie detoksykacji i terapii uzależnień. Dla poczucia komfortu osoby w kryzysie bezdomności, streetworkerzy mogą pośredniczyć w uzyskaniu wymienionych form pomocy. Nie

zaleca się jednak, aby streetworker towarzyszył osobie zainteresowanej w trakcie spotkania z pracodawcą.

Krok 5: Wsparcie

Zachowanie ciągłości kontaktu. Wsparcie.

Streetworkerzy powinni starać się o ciągły kontakt z osobami, które umówiły się na rozmowę z pracodawcą, zapewniając: wzmocnienie w przypadku sukcesu (ewentualnie pomoc w planowaniu budżetu i poszukiwanie mieszkania po otrzymaniu wypłaty) oraz wsparcie w przypadku porażki (wzmocnienie emocjonalne, potencjalne dalsze poszukiwanie pracy). Warto w tym miejscu przypomnieć, że głównym celem Job First nie jest znalezienie zatrudnienia i jego utrzymanie, ale wypracowanie pozytywnej zmiany sytuacji osoby przebywającej w przestrzeni niemieszkalnej.

W rozmowie ze streetworkerami, Szymon stwierdza, że życie nie ma sensu. Proponujemy zatrudnienie w zawodzie, który wcześniej wykonywał. Pracodawca umawia się z nim na rozmowę w kolejnym dniu. Praca wrywa go z poczucia bezsensu i motywuje do działania. Wszystko zmienia się o 180°.

Badania nad Job First

Pierwsze badania jakościowe: proces metody (2019)

W okresie od 23 kwietnia do 24 lipca 2019 roku badaniami nad metodą Job First objęto 14 osób w kryzysie bezdomności pozaschroniskowej w wieku od 28 do 64 lat. Osoby te przebywały w różnego rodzaju miejscach niemieszkalnych, a także w ogrzewalni. Większość badanych nie utrzymywała kontaktu z rodziną. Wszyscy uczestnicy podejmowali wcześniej zatrudnienie. Przyczyną utraty pracy było uzależnienie, brak zapotrzebowania pracodawcy na dalszą pracę, aresztowanie. Proponowane przez streetworkerów oferty pracy dotyczyły zatrudnienia w branży budowlanej, przy pracach fizycznych, porządkowych oraz pracy w charakterze opiekuna osoby starszej. W wyniku badania stwierdzono, iż 7 uczestników programu Job First podjęło zatrudnienie, w tym 3 osoby zamieszkały w wynajętym mieszkaniu, jedna osoba zamieszkała w schronisku dla osób doświadczających bezdomności, jedna osoba powróciła do rodziny, jedna osoba zdecydowała się na nocleg w ogrzewalni, jedna osoba pozostała w miejscu niemieszkalnym. Nawet jeśli metoda nie przyczyniła się bezpośrednio do opuszczenia miejsc niemieszkalnych, to wpłynęła znacząco na poprawę dobrostanu psychofizycznego oraz na zaspokojenie podstawowej potrzeby zatrudnienia tych osób.

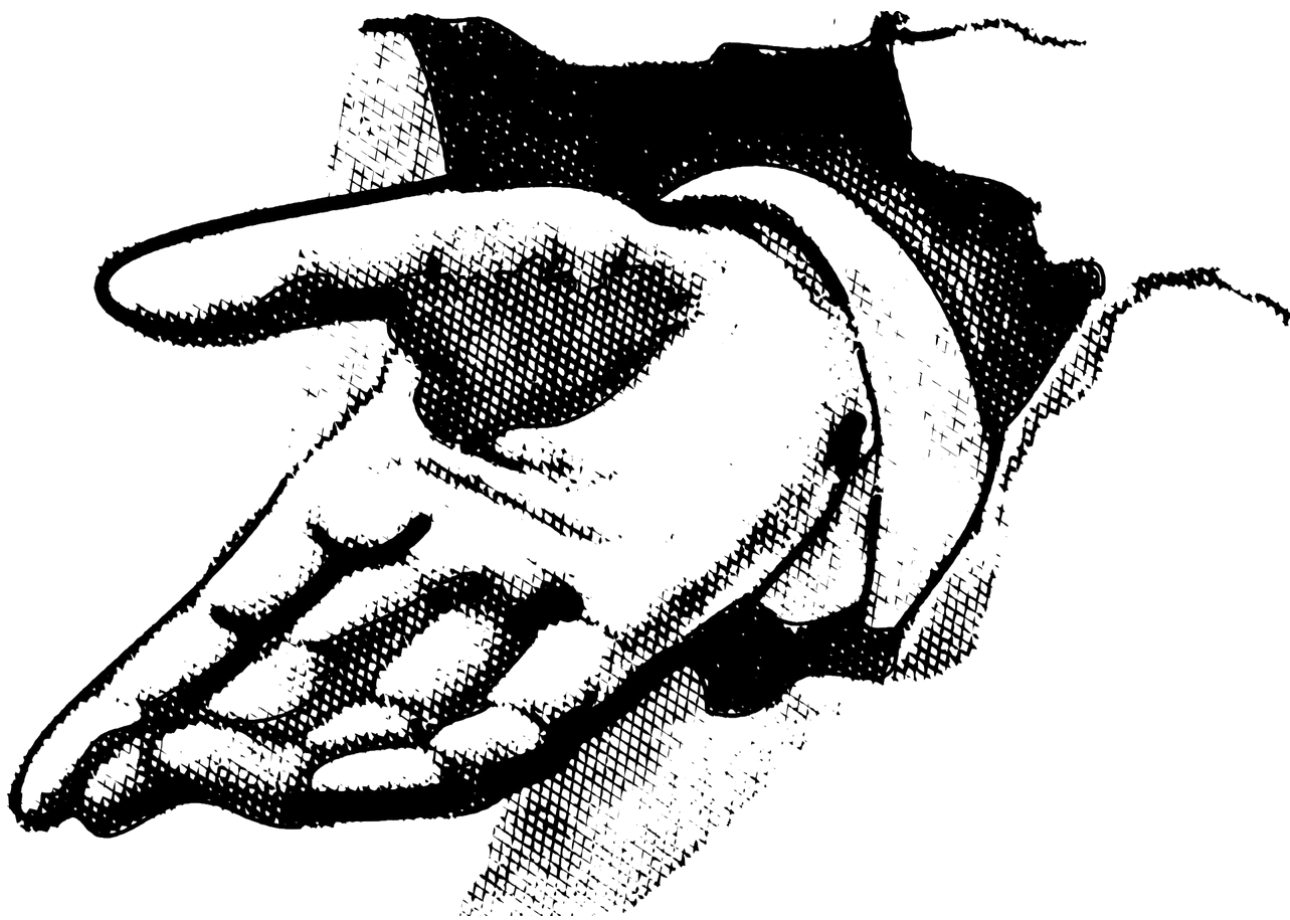
Badanie efektywności metody (2023)

Na podstawie analizy desk research raportów streetworkerskich i na podstawie pogłębionych wywiadów, przeprowadzonych ze streetworkerami Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy „Agape”, dokonano badania efektywności metody Job First. Z zebranych danych wynika, że w okresie dwunastu miesięcy, tj. od 01 października 2022 r. do 30 września 2023 r. streetworkerzy zaoferowali zatrudnienie 103 osobom przebywającym w miejscach niemieszkalnych na terenie Częstochowy i w częstochowskiej ogrzewalni (85 mężczyzn, 18 kobiet). 32 osoby z tej grupy zmieniły swoją sytuację życiową, opuszczając przestrzeń publiczną lub ogrzewalnię. Wynik ten plasuje efektywność metody na poziomie 31%.

Większość z osób, które doświadczyło zmiany to osoby, które podjęły zatrudnienie z zakwaterowaniem (19 osób). Część osób zmotywowana ofertami pracy przekazanymi przez streetworkerów, zaczęło poszukiwać zatrudnienia we własnym zakresie, a w konsekwencji opuściło miejsca niemieszkalne (9 osób). Dwie osoby pod wpływem motywacji do podjęcia zatrudnienia zdecydowały się na detoksykację w ośrodkach terapii uzależnień lub szpitalach. Ostatnią grupą były osoby, którym pomimo starań o znalezienie zatrudnienia, nie udaje się otrzymać pracy, jednakże sam proces poszukiwania stał się przyczyną starań o pomoc w postaci schronienia (2 osoby).

Ponadto praca, jeśli nie w sposób bezpośredni przyczyniła się do opuszczenia miejsc niemieszkalnych, to stała się motywacją do zaspokojenia podstawowych potrzeb osób

w kryzysie bezdomności pozaschroniskowej, jakie stanowią: kąpiel, zmiana odzieży, wizyta lekarska, ubieganie się o paczkę żywnościową itp.

Job First w badaniach jawi się również jako metoda pracy z migrantami. Wśród osób, które z sukcesem znalazły zatrudnienie z zakwaterowaniem, są obywatele Ukrainy oraz Zimbabwe.

W niektórych sytuacjach streetworkerzy wchodzili we wcześniejszą, samodzielną próbę poszukiwania zatrudnienia służąc pomocą w procesie poszukiwania (przygotowanie CV, dostęp do komputera/Internetu, kontakt w sprawie paczki odzieżowej) lub finalizacji procesu (zakup biletu do miejsca zatrudnienia z zakwaterowaniem, zorganizowanie paczki

żywnościowej, zorganizowanie interwencyjnego noclegu w placówce).

Do najbardziej spektakularnych w oczach streetworkerów należą sytuacje, w których osoby w skrajnie depresyjnych stanach, dzięki realnym ofertom zatrudnienia i rozmowie z potencjalnym pracodawcą, zmieniają zupełnie nastawienie i zyskują motywację do dalszego działania.

Job First to metoda ukierunkowana na proces. Najszybszym procesem przebiegu metody Job First była sytuacja, w której od momentu zapoznania z osobą doświadczającą bezdomności, ustaleniem profilu zawodowego, znalezieniem oferty zatrudnienia, skontaktowania się z pracodawcą i kupnem biletu do miejsca pracy z zakwaterowaniem minęło... 20 minut. Najdłuższym procesem była sytuacja, w której mężczyzna doświadczający bezdomności wraz z partnerką znaleźli zatrudnienie, a w konsekwencji zakwaterowanie po 9 miesiącach prób.

Zalety i wyzwania

Dynamika

Jedną z najbardziej dostrzegalnych przez streetworkerów zalet Job First jest dynamika, którą metoda nadaje realizacji planu pomocy wypracowanego wspólnie przez streetworkera i osobę w kryzysie bezdomności. Motywacja, która pojawia się w osobie doświadczającej bezdomności, w związku z propozycją zatrudnienia przyspiesza proces opuszczenia prze-

strzeni niemieszkalnej i zmiany w dotychczasowej sytuacji osób w kryzysie bezdomności.

Zatrudnienie osób w kryzysie bezdomności ulicznej

Job First to unikatowa metoda, dzięki której dostęp do rynku pracy oferuje się osobom doświadczającym jednej z najbardziej skrajnych form marginalizacji. Zatrudnienie w tej grupie społecznej wzmacnia poczucie sprawczości i buduje pozytywny obraz siebie w osobach doświadczających bezdomności.

Opuszczenie miejsca niemieszkalnego

Głównym celem metody Job First jest motywacja osób doświadczających bezdomności pozaschroniskowej do opuszczenia przestrzeni niemieszkalnej, w której przebywają. Jak pokazują wyniki badań nad efektywnością Job First, na 103 osoby, którym zaoferowano zatrudnienie, 32 osoby opuściły miejsca niemieszkalne i ogrzewalnię (31%).

Motywacja do powrotu do rodziny, zachowania abstynencji lub podjęcia leczenia, zaspokojenia podstawowych potrzeb

Wśród owoców motywacji towarzyszącej możliwości zatrudnienia w trakcie wdrażania metody Job First pojawiła się między innymi chęć powrotu do rodziny (bezrobocie było przyczyną utraty możliwości zamieszkania w rodzinnym domu, a z drugiej strony schronienie stało się pozycją wyjścio-

wą do podjęcia zatrudnienia). Adresaci metody często sami dochodzą do wniosku, że zanim podejmą zatrudnienie, chcą poddać się leczeniu z zakresu terapii uzależnień.

Nawet jeśli, propozycja zatrudnienia nie przyczyniła się w sposób bezpośredni do opuszczenia miejsc Niemieszkalnych, to może stać się motywacją do zaspokojenia podstawowych potrzeb osób w doświadczających bezdomności takich, jak: kąpiel, zmiana odzieży, wizyta lekarska, ubieganie się o paczkę żywnościową itp.

Poprawa dobrostanu psychofizycznego

Realna oferta zatrudnienia i propozycja rozpoczęcia pracy po okresie długotrwałego bezrobocia niesie poczucie satysfakcji, zadowolenia, nadziei i perspektywę na lepszą przyszłość.

Dla Sławomira praca staje się motorem do działania: pełna dynamika i utworzenie planu w oparciu o narzędzia częstochowskiego systemu wsparcia:

posiłek – schronienie – bilet –
praca z zakwaterowaniem

Wyzwania

Zagrożenie nawrotu problemu alkoholowego

W sytuacji niepowodzenia w uzyskaniu zatrudnienia osoba doświadczająca bezdomności może sięgnąć do sposobu rozładowania emocjonalnego, do którego uciekała się w innych sytuacjach problemowych życia na ulicy, sięgając po alkohol. W tym przypadku ważnym jest, aby streetworkerzy utrzymywali ciągły kontakt z osobą w kryzysie, wspierając ją i proponując alternatywne rozwiązania.

Kreowanie negatywnego obrazu pracy

Pracodawcy niewywiązujący się z wcześniejszych ustaleń na przykład poprzez niestawiennictwo w umówionym miejscu spotkania, czy przez niewypłacalność w przypadku zatrudnienia bez umowy, mogą kreować pejoratywny obraz pracy i w ten sposób utrwalać negatywne stereotypy w umyśle osoby doświadczającej bezdomności dotyczące zatrudnienia. Rozmowy wspierające i motywujące do działania podjęte przez streetworkerów w stosunku do adresatów metody są w tym przypadku elementem koniecznym dla odbudowania pozytywnego obrazu zatrudnienia oraz tworzenia relacji z osobą doświadczającą bezdomności.

Po długim procesie poszukiwania zatrudnienia (9 miesięcy) Konrad wraz ze swoją partnerką znajdują pracę, która pozwala na wynajem mieszkania.

Powrót do miejsc niemieszkalnych

Wynikiem niepowodzenia w znalezieniu zatrudnienia oraz postawy rozczarowania względem pracodawców wiele osób doświadczających bezdomności może utwierdzić się w poczuciu beznadziei i braku alternatywy do pobytu w miejscach niemieszkalnych. Stały kontakt streetworkerów i towarzyszenie osobom w kryzysie bezdomności (nawet w przypadku braku chęci poszukiwania zatrudnienia) są w powyższej sytuacji niezbędne.

Opinie na temat Job First

Streetworker

Podjmując pracę, człowiek ma poczucie sprawczości, a zarazem sam może zmienić swoje życie, uwierzyć we własne siły, podnieść swoje poczucie wartości, zmienić miejsce pobytu.

Praca jest sposobem, aby pobudzić człowieka do życia — na tym polega fenomen Job First. Ludzie chcą pracować, bo przez to czują się potrzebni i wynagradzani finansowo, co umożliwia im zmianę funkcjonowania. W metodzie Housing First potrzebujemy mieszkania, aby można było się jej podjąć. W Polsce jest to wciąż wyzwaniem. W metodzie Job First potrzebujemy oferty pracy i zaangażowania streetworkera w okazywaniu możliwości osobie w kryzysie bezdomności. Choć początki bywają trudne, to o to właśnie chodzi, aby zmienić sposób myślenia osób w kryzysie bezdomności

o swojej obecnej sytuacji, pokazać, że można to zmienić niewielkim wysiłkiem. I wtedy rusza maszyna napędowa, która zapala w głowie kolejne pomysły, tworząc efekt domina. Pewnie nie zawsze od razu układa się to idealnie, gdyż mamy do czynienia z człowiekiem, a każdy ma inne możliwości i reakcje na działanie. Kojarzy mi się to trochę z rzucaniem liny osobie tonącej i powolnym wciąganiem na brzeg, a na brzegu stawiane są już pierwsze kroki.

– Aleksandra, streetworkerka SWP Agape

Osoba w kryzysie bezdomności

Rozmowa SMS:

JS: I jak po pierwszym dniu pracy?

TN: Powoli...bez pośpiechu. Będę dostawał 150 zł za dzień + zakwaterowanie. Wyżywienie w moim interesie. Ale mieć dach nad głową i jakiś pieniądz to już dużo po tych paru dniach na ulicy. Dziękuję Wam wszystkim bardzo. Powoli stanę na nogi i odwiedzę córkę na pewno przed Świątami. A dalej — nie popsuć nic i powoli do przodu... Pozdrawiam również Was. I robicie świetną robotę.. nie liczyłem na taką pomoc szczerze... Dziękuję... Dziękuję...

Psycholog

Job First to nowatorska metoda motywująca osoby w kryzysie bezdomności do pozytywnej zmiany, która może być pierwszym krokiem do poprawy ich sytuacji życiowej. Co cenne, autor podkreśla konieczność osobistej aktywności Adresatów metody, tak by nie uruchamiać w nich wyuczonej bezradności i pozwalać im na odkrywanie możliwości wpływu na poprawę jakości swojego życia. Koncepcja „JF” w praktyczny sposób nawiązuje do modelu salutogenego Aarona Antonovskiego, eksponującego czynnik motywacyjny i sprawczy w utrzymaniu i budowaniu zdrowia psychicznego, a wskaźniki jej efektywności napawają dużym optymizmem.

– *dr Agnieszka Miklewska, doktor nauk humanistycznych w zakresie psychologii, adiunkt Katedry psychologii Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie, specjalista psychologii klinicznej, terapeuta w podejściu skoncentrowanym na rozwiązaniach, biegły sądowy, pedagog specjalny i specjalista resocjalizacji.*

Etyk

Metoda Job First – i jej pokrewne, jak np. Housing First – mają wiele wspólnego z aksjologią, czyli próbą odkrycia właściwej hierarchii wartości. W programie Job First wprost uznaje się, że to właśnie praca pozwala wydobyć z ludzi to, co w nich najlepsze – nawet jeśli już zapomnieli, że wciąż to posiadają: chęć zmiany, pragnienie szczęścia i normalności, siłę do osiągnięcia tego, co sobie zamierzają. Warto zauważyć, że nie sama praca jest celem, lecz jej motywacyjny charakter, przywracający godność i wiarę w siebie. Muszę dodać jeszcze jedno: JF podkreśla to, czego często w ideologii państwa opiekuńczego nie chce się zauważyć – każdy człowiek jest przede wszystkim kowalem własnego losu. W podejściu Job First pomoc osób trzecich (organizacji, streetworkerów) jest tak zorganizowana, by osoba bezdomna miała poczucie własnej sprawczości i odpowiedzialności za własne decyzje i za swoje życie. Instytucje pomocowe dają jej wędkę, pozwalają dostrzec istniejące możliwości i zapewniają minimalną pomoc finansową, ale cała sprawczość pozostaje w rękach bezpośrednio zainteresowanego. W ten sposób Job First nie tylko pomaga wyjść z bezdomności, ale przede wszystkim pozwala na nowo odkryć w sobie podmiotowość, sprawczość.

– *dr hab. prof UJD Sebastian Gałęcki, profesor na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie, etyk, bioetyk, historyk idei.*

Bibliografia

- Dębski M., A. Michalska (red.), *Podręcznik streetworkera bezdomności*, Gdańsk: Pomorskie Forum na rzecz Wychodzenia z Bezdomności 2012.
- Stenka R., P. Olech, Ł. Browarczyk (red.), *Model Gminny Standard Wychodzenia z Bezdomności. Podręcznik.*, Gdańsk: Pomorskie Forum Na Rzecz Wychodzenia z Bezdomności 2014.
- Strączyński J., *Job First w streetworkingu jako metoda reintegracji społecznej osób doświadczających bezdomności pozaschroniskowej na przykładzie miasta Częstochowy*, Częstochowa: Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy "Agape" 2021.

Zapraszamy do świata OpenBook!

<https://agape-czestochowa.org/link/jobfirst>

